

Mato Meštrović
U VRTLOGU HRVATSKE POLITIKE

Copyright © 2003, Golden marketing, Zagreb

Sva prava pridržana

Nakladnik

Golden marketing

Jurišićeva 10, Zagreb

Za nakladnika

Ana Maletić

ISBN 953-212-137-4

Mato Meštrović

U VRTLOGU HRVATSKE POLITIKE

Kazivanja Perić Zlataru

Golden marketing
Zagreb, 2003.

Sadržaj

Sadržaj	5
Umjesto uvoda	7
Obitelj i djetinjstvo	9
U Americi	46
Milovan \ilas	89
O Srbima i Srbiji	109
Titov posjet Sjedinjenim Državama	118
Poznanstvo s Luburićem	129
Moja bugarska veza	144
Spasićeva podmetanja	167
Branko Jelić	175
Bruno Bušić	186
Zlatko Tomićić	203
Polemika sa Žankom	212
Bogdan Radica	217
Hrvatsko narodno vijeće	225
“Lobby” u Washingtonu	267
Franjo Tuđman	287
Oluja	323
Veleposlanik u Sofiji	353
Pogovor	377
Kazalo imena	382
Bilješka o autoru	397

Umjesto uvoda

Nisu vremena, loša nego čovjek.

Beaumont

Priča svakog života, kao i povijesne knjige, neminovno su selektivni jer nije lako prikazati svu puninu života, a još manje burno i za nas Hrvate presudno razdoblje borbe za uspostavu vlastite države, u svim složenim aspektima. Tako je i ova knjiga neminovno subjektivna, odnosno predstavlja moje osobne, te možda jednostrane, impresije.

Želio sam tu priču ispričati živo, lagano i nepretenciozno, kako bih svojim čitateljima što uvjerljivije svjedočio o ljudima i događajima, o svojim političkim pogledima i djelovanju. Stoga sam se spremno priklonio sugestiji našeg istaknutog novinara Pere Zlatara da u razgovoru s njim, dakle u dijaloškom obliku, prikažem svoja sjećanja. Tim su se oblikom služili mnogi autori, a i moj je otac napisao svoja filozofska razmatranja u formi dijaloga, u knjizi *Dennoch Will Ich Hoffen* objavljenoj 1945. u Švicarskoj. Jednako tako, napisao je u formi dijaloga neobjavljene *Razgovore s Michelangelom*.

Mada sam otprije znao za Peru Zlatara iz njegovih napisa u jugoslavenskom tisku, prvi sam ga put susreo 1991. Čak me je zamolio za suradnju u prvom nezavisnom dnevnom listu *Zapad*, čiji je bio glavni urednik. Osjetio sam da se iza Zlatarova srdačna i neupadljiva ponašanja krije pronicavi novinar koji je objavio na stotine novinskih članaka i sedamnaest knjiga. Bolje sam se upoznao i prijateljio s Perom poslije, za mojega veleposlaničkog mandata u Bugarskoj od 1997. do 1999. Svojom vještinom i diskretnim usmjeravanjem, ali i važnim informacijama koje je imao kao vrstan poznavatelj naših prilika, pomogao mi je da ispričam svoju životnu priču. Kasnije sam nadopunio naše razgovore citatima iz moje bogate korespondencije, dnevnika, novinskih članaka i knjiga, te drugog pismenoga gradiva.

Ugodna strana suradnje s Perom Zlatarom u radu na ovoj knjizi, koji je trajao, uz poduže zastoje, više od tri godine, bilo je naše družnje. Uvijek me se dojmi Perin nepokolebljivi optimizam. Čini mi se da Pero u svakom svojem sugovorniku traži ono što je pozitivno, da ga želi razumjeti, u skladu s onom Pascalovom misli, "*Tout comprendre, c'est tout pardonner*".

Mate Meštrović

Obitelj i djetinjstvo

Pitam vas iznebuha: kojega se događaja iz djetinjstva možete sjetiti upravo sada?

Prvo snažnije sjećanje vraća me na prve dane 1934., u vrijeme kad sam bio u četvrtoj godini. Moj otac Ivan Meštrović i kralj Jugoslavije Aleksandar I. Karađorđević sjedili su na kožnim naslonjačima u dvorani naše zagrebačke obiteljske kuće u Mletačkoj 8, pokraj velikih prozora koji gledaju na dvorište. Pričali su i pušili, a sivkasti se dim polako dizao kroz sunčevu svjetlost. Kralj je u Zagrebu odsjedao u dvorcu u Visokoj ulici. Godilo mu je očevo društvo, a i ocu kraljevo. Aleksandar bi se pješice došetao do nas. Diskretno ga je slijedio tek jedan agent. Koje li promjene nakon šest desetljeća: vlastodršce voze u blindiranim automobilima, a praćeni su falangom policajaca i tjelohranitelja.

Iako je te iste godine kralj Aleksandar bio ubijen u atentatu u Marseilleu, čini mi se da su se osiguranja šefova država, okrunjenih glava i ostalih visokih političara vrtoglavo pojačala tek nakon ubojstva američkoga predsjednika Johna Fitzgeralda Kennedyja, 22. studenoga 1963. u Dallasu...

Austrougarski prijestolonasljednik, nadvojvoda Franz Ferdinand, u lipnju 1914. bio usmrćen u Sarajevu od metaka đaka Gavrila Principa dok se vozio u otvorenome automobilu. Jednako je 9. listopada 1934. ubijen i kralj Aleksandar, zajedno s francuskim ministrom vanjskih poslova Louisom Bartouom. I John Kennedy je u Dallasu prolazio kroz špalir naroda u otvorenome automobilu. Osiguranja su dosegla neslućene mjere nakon zrakoplovnih samoubilačkih terorističkih napada na nebudere Svjetskoga trgovačkog središta u New Yorku i na Pentagonu u Washingtonu 11. rujna 2001. Čini mi se kako nakon toga, od silnih

čuvara, više ni ptica nije mogla preletjeti iznad američkoga predsjednika Georgea W. Busha.

Vratimo se Vama: tko su vam preci, odakle potječe loza Meštrovića?

Moj je otac govorio da su nam preci podrijetlom iz Fojnice, u Bosni. Prvi doseljenik u Dalmatinsku zagoru, oko 1630. godine, za turskih ratova, bio je Ivan Meštrović zvani Aga koji se u Duvnu oženio vrlo imućnom djevojkom, jedinicom. No mladenkin je otac uvjetovao udaju kćeri time da njezin budući muž, pokraj svojega, preuzme i njihovo prezime – Gabrilović, kako im se loza ne bi zatrla. I od tada, a zajedno i za ljubav miraza, potječe prezime Gabrilović Meštrović. Tako se naš rod iz Petrova polja nazivao sve dok moj otac nije izostavio ono: Gabrilović, a što su ostali, zadivljeni njegovom slavom, bespogovorno prihvatili. Valja pripomenuti da je otac u krsnoj knjizi novorođenih upisan kao: Ivan Gabrilović. Jedna od verzija naše obiteljske sage navodi da je Ivan Meštrović Aga čak bio prešao na islam, kako bi zadržao posjed u Duvnu. Poslije se pokajao, vratio se katoličanstvu i sklonio se na Svilaju kod Drniša odakle je ratovao protiv Turaka. Poginuo je 1668. kod Livna. Družina ga je pokopala negdje u Bosni, a njegovoj je udovici i jedinome sinu Stipanu donijela Agin mač i oklop. No potomci su ih potom tko zna gdje sakrili, da više nikad ne budu pronađeni. Do aneksije Bosne 1878., Gabrilovići Meštrovići prebivali su na Svilaji, kako bi se suvremenim jezikom kazalo, iz sigurnosnih razloga, i obrađivali zemlju u Petrovu polju.

To će reći da se Vaš otac u mladosti prezivao Gabrilović Meštrović...

Otac bi ljutito opovrgavao da nam je iskonsko prezime bilo Gavrilović Meštrović, da je onaj prvi dio nastao od srpskoga imena Gavrilo. Također je oštro javno polemizirao s glasovitim srpskim pjesnikom iz Trebinja Jovanom Dučićem koji je, slaveći genij velikoga kipara Ivana Meštrovića, napisao kako je on carske loze, potomak srpskoga vladara Dušana Silnog. S pravom se srdio na to Dučićevo velikosrpsko, pronacionalističko podmetanje. Jer Meštrovići su, i oni iz Dalmatinske zagore ili iz drugih krajeva – katolici. Da iznimka potvrđuje pravilo, uvjerio sam se kad sam nekom prigodom u Bosni upoznao muslimana Meštrovića. Ali Meštroviće koji su Srbi – nisam susreo, a i nisam čuo za takve. Srba je Maštrovića i Mešterovića, no nema Meštrovića.

Spominjete li se djeda Mate?

Mate, otac mojega oca, bio je siromašni seljak iz Otavica, maloga sela nedaleko Drniša. Umro je 1922. u 70. godini. U Dalmatinskoj zagori je uglavnom kamenjar: tlo od kamena i makije. Mada je Petrovo polje plodno. Začuđujuće je kako je iz takva uboga i zapuštena kraja,

bogu iza nogu, izrastao čovjek goleme umjetničke i intelektualne nadarenosti, kakav je bio moj otac. Ostali su Meštrovíci bili prosječni i nisu se izdigli iznad svoje sredine. A Ivan Meštrovíć pokazao se iznimnim još od ranoga djetinjstva. Čuvajući ovce na Svilaji, nožem je rezbario likove iz muljike i drva. Ta romantična pripovijest o ocu podsjeća me na djetinjstvo Giotto di Bondonea, talijanskoga renesansnog umjetnika iz 14. stoljeća. I Giotto je bio siromašni pastir.

Vaš je otac rođen u Slavoniji...

Iako ne treba smetnuti s uma da je Ivan Meštrovíć rođen u Slavoniji, u Vrpolju, 15. kolovoza 1883., gdje mu je otac Mate, a moj djed – po kojemu sam dobio ime – kao fizički radnik i težak otišao trbuhom za kruhom, on je u Otavice došao 1884., kad mu je bilo godinu dana. Naravno da nije upamtio Vrpolje, mjesto u kojemu je došao na svijet, i da je Otavice smatrao postojbinom. Tako je prvi stvarni odlazak izvan svoga kraja bio njegov izlet s ocem Matom u Šibenik. Pješačili su dugo onih dvadesetak kilometara. Did Mate je u Šibeniku kupio Bibliju. Osim *Pismarice dida Milovana*, odnosno fra Andrije Kačića Miošića, bila je to jedina knjiga koja se nalazila u domu Gabrilovićevih Meštrovíćevih. Otac mi je, sjećajući se toga za nj najnezaboravnijega putovanja, u više navrata pripovijedao kako je s devet godina, dječjački zadivljen, promatrao figure na šibenskoj katedrali. A pred pročeljem te iste katedrale sada stoji njegov spomenik Jurju Dalmatincu!

Odakle je majčina obitelj?

Moja je mati, s kojom se otac upoznao 1922. i potom se s njome i vjenčao, rođena kao Olga Kesterčanek. Otac joj je Franjo bio dekan Šumarskoga fakulteta Zagrebačkoga sveučilišta. Jedna uličica pokraj Bukovačke ceste nazvana je po njemu. Majka mi je pričala da su u njezinoj kući govorili njemački. Iako u državnoj službi, Franjo Kesterčanek je stalno glasovao za oporbenu Hrvatsku stranku prava. Bio je gorljivi starčevićanac. Kesterčaneki su iz Češke, a jedan predak je u Hrvatsku došao u 18. stoljeću, kao službenik austrijske administracije. Mamina majka, moja baka, zvala se Marija Maravić. Maravići su bili lički pravoslavci, u najbližem rodu s Mamulama. Bit će da sam po njoj u nekome daljem srodstvu s Titovim admiralom Brankom Mamulom, rođenim Ličaninom. Mamin djed Emanuel von Maravić bio je feldmaršal leutnant, dakle visoki general u austrijskoj vojsci. A njezin pradjed bio je kapetan u toj istoj vojsci. E, upravo je on prešao u katoličku vjeru, zato što su tada samo katolici mogli postati časnici austrijske vojske. Još polovinom 19. stoljeća hrvatsko je pučanstvo činilo 23 posto pravoslavaca. Od tada se njihov postotak stalno smanjivao. U ono se

vrijeme pravoslavci u Hrvatskoj nisu osjećali Srbima. Narod se dijelio na kršćane i muslimane. Kršćanska bi raja išla u crkvu koja im je bila najbliža, nadohvat, bez obzira na to je li katolička ili pravoslavna. Tek u drugoj polovini 19. stoljeća počela je nacionalna podjela po vjerskoj pripadnosti. Moj prapradjed, malo prije spomenuti Emmanuel von Maravić, oženio je Poljakinju iz Krakova Viktoriju Lundu. Kako se pričalo s koljena na koljeno, Emmanuel je bio bekrija i spiskao je sav ženin miraz odmah nakon svadbe, na putu od Krakova, gdje se oženio, do Beča gdje je službovao.

Korijeni su Vam odasvud...

Kao gotovo u svih nas unatrag nekoliko koljena... Nema krvno čistoga čovjeka ni po vjeri, a ni po narodnosti. Svi smo mješanci. Primjerice: majka mojega oca zvala se Marta Kurabasa. Bila je jedanaest godina mlađa od muža, moga djeda Mate. Upitao sam akademika Dalibora Brozovića jesu li Kurabase, sudeći po prezimenu, turskoga podrijetla. Odgovorio mi je kako nije siguran. Baka Marta bila je sitna stasa. Moj otac srednje visine, a njegovi stričevi visoki, stasiti. Pronašao sam zapis Nikole Adžije iz Drniša koji je istraživao lozu Meštrovića: "Marta je rodom Kurabasa, porijeklom Cincari. Ona je kćer Jerka Kurabase. Bila je bistra i pametna i žena puna duha. Držim da je Ivan naslijedio njezine osobine, premda je i otac Mate imao dara za svaki zanat. Marta je bila izljev Ivanovih majki."

Vi ste dijete iz drugoga braka Ivana Meštrovića...

Prije moje majke Olge, otac je bio oženjen Ružom Klein. Rodila se u Višnjici, kod Bednje, iste 1883. godine kao i on, ali dva mjeseca prije, 11. lipnja. Ruža je pak židovskoga podrijetla, no kad se udala za oca prešla je u katoličanstvo. Otac Ruže Klein, Maximilian, bio je najprije upravitelj posjeda nekoga zagorskog plemića, po svemu sudeći grofa Janka Draškovića, a potom i trgovac u Osijeku. Kad je propao, od srama se s velikom obitelji – a imao je trinaestero djece – preselio u Beč. Ivan Meštrović je svoju prvu ženu Ružu sreo 1904. upravo u Beču, gdje je radila kao kitničarka u salonu damskih šešira. Upoznala ih je njezina starija sestra Ljuba. Ružin otac nije odobravao vezu svoje kćeri sa dvadesetjednogodišnjim seljačićem koji je, gotovo bez kracara u džepu, studirao kiparstvo na bečkoj akademiji. Kad ga ona nije poslušala, potjerao ju je 1905. iz kuće. Ruža i Ivan Meštrović su dvije godine živjeli zajedno i potom se vjenčali 1907. Zbog bijednih životnih uvjeta, Ruža najprije nije htjela imati djece, iako ih je moj otac jako želio. A poslije, kad su im se prilike popravile, ona više nije mogla rađati. Zato su se i rastali. Da su imali djecu, ne bi došlo do bračnoga

raskola. Otac je duboko u sebi nosio svjetonazore svoje seoske patrijarhalne sredine. Držao je da su djeca najvažniji smisao bračne veze. Po njegovu sudu, od presudne je važnosti stvoriti potomstvo, osigurati nastavak prezimena i loze.

Pročitao sam u nekim kronikama da je Ruža bila menadžerka Ivana Meštrovića...

Kako mi je otac govorio – vrlo uspješna i spretna. Bila je jako marljiva. Prepričao mi je zgodu kad im je nenajavljen u kuću upao njegov mecena, najbogatiji Bečanin, Wittgenstein. Ruža je tada bila na koljenima i ribala pod. Bili su posramljeni što ih je Wittgenstein zatekao u nepriličnome ugođaju, ali on ih je udobrovoljio rekavši zadovoljno: "Dok te vidim takvu, Ružo, siguran sam da je moj novac u dobrim rukama." Ruža je uza to 1922., kad je odnekud saznala da je Ivan Meštrović počeo ljubavnu vezu s mojom majkom Olgom Kesterčanek, prošla likovno usavršavanje u Dresdenu, u Njemačkoj. Sve se aktivnije bavila primijenjenom umjetnošću. Iz očevih kataloga sam spoznao da su on i Ruža, nekoliko godina nakon rastave, čak zajednički, više puta izlagali. Kao na primjer, 1928. u Buenos Airesu, u Argentini; a potom u Montevideu, u Urugvaju; onda u Americi, u New Yorku i Rochesteru; kao i u Valenciji u Španjolskoj.

Što se zbivalo pošto se Vaš otac odvojio od Ruže Meštrović?

Nakon Prvoga svjetskog rata, Ivan Meštrović bio je do srži zaokupljen projektiranjem i izgradnjom mauzoleja obitelji Račić u Cavtatu. I tu je počela duga, romantična i tragična priča. Ivo Račić bio je najjači dubrovački brodar, čija se kći Marija udala za Božu Banca, njegova manjinskoga suvlasnika, koji je također bio iz glasovite pomorske obitelji Natalina Banca. Božu Banca je njegov otac 1902., kao devetnaestgodišnjaka, poslao u Glasgow da se školuje za pomorskoga trgovca. Marija Banac, rođena Račić, njezin brat Edi, Edijeva zaručnica Talijanka i otac Ivo Račić – po završetku Prvoga svjetskog rata 1919. u Rimu, umrli su istoga dana jedno za drugim od španjolske groznice koja je harala i kosila po Europi. A tamo su došli na Edijevo vjenčanje! Od cijele u Rimu nazočne obitelji preživjela je jedino Račićeva žena, Marijina majka. Kad je osjetila da joj se bliži posljednja ura, Marija je na smrtnoj postelji zavjetovala majku da joj Ivan Meštrović izgradi mauzolej u Cavtatu. Na to se nastavlja uvod u priču. Marija nije bila sretna u braku s Božom Bancem, ponajviše stoga što je on bio opasan ženskar i stalno je varao. Zato Marijina majka nije podnosila zeta. Obiteljski imetak je u oporuci umjesto njemu – ostavila Pomorskoj školi u Dubrovniku. Javna je tajna da je Bančev odvjetnik Miša Kolim vješto

preinačio puničinu oporuku pa je tako upravljanje basnoslovnim imutkom bilo presuđeno nevjernome zetu. Banovina Hrvatska je 1939. pokrenula parnicu protiv Bože Banca oko spornoga testamenta Račićeve udovice, no ona nije bila završena. Božo se, poput još nekih svojih suvremenika – dubrovačkih gospara, predstavljao da je Srbin i katolik. To je za nj bilo poslovno veoma korisno. Njegova parobrodarska kompanija Jugoslavenski Lloyd dobivala je znatnu državnu potporu iz Beograda, i to ga je spasilo za velike depresije s početka tridesetih. A Bančevi su brodovi bili nazvani imenima iz vladarske kuće Karađorđevića: Kraljica Marija, Prestolonaslednik Petar, Princeza Olga itd. Kad je buknuo Drugi svjetski rat, Božo Banac se 1940. sklonio u New York. I moga je oca savjetovao neka i on, dok mu je vrijeme, napusti Jugoslaviju. Bio je, štoviše, spreman znatan dio njegovih djela svojim brodom prebaciti u Ameriku. Ali otac se na to nije želio odlučiti.

Božo Banac bio je jedan od utjecajnih pobornika jugoslavenske ideje...

Slušao sam o tome da se u vrijeme Prvoga svjetskog rata aktivno uključio u Jugoslavenski odbor kad je najprisnije surađivao s dugogodišnjim prijateljem Franom Supilom. Iz toga doba poznavao je Antu Trumbića i moga oca. Kasnije je zapaženo poslovno odskočio i postao vrlo poznat u svijetu brodara. Kao prvi među stranim brodovlasnicima bio je imenovan za stalnoga člana glavnoga odbora uglednoga londonskog Lloyd's Register of Shipping. Ponovno se oženio, Srpkinjom Milicom Ivanović, kćeri beogradskoga odvjetnika dr. Stevana Popovića, suca Suda sedmorice. Miličin stariji sin iz prvoga braka, Vane Ivanović, preuzeo je poslove kompanije nakone očuhove smrti. Vane je u studentskim danima bio jugoslavenski atletski reprezentativac i rekorder u preponskom trčanju. I njega, sve do smrti 1998., nije napuštala jugoslavenska unitaristička ideja. Dolazio je u Hrvatsku i nakon osamostaljenja 1990., čak je posjećivao i predsjednika Franju Tuđmana. No istodobno je često putovao u Beograd gdje su ga lijepo primali. Vane Ivanović nije sa simpatijom gledao na režim Slobodana Miloševića. Žestoko i otvoreno ga je napadao u protumiloševićevskim listovima kao što su bili *Nova borba*, *Danas*, *Vreme* i *NIN*, zatim na radiju B 92, na televiziji Studio B. Družio se s oporbenim intelektualcima i javnim radnicima. U Beogradu su mu 1997. izdali dvotomnu memoarsku knjigu *Drugo zvono* i priredili mu zapaženu promociju. U Zagrebu se Ivanovićeva knjiga nije mogla nabaviti, režimski listovi su je prešutjeli, a o njoj je on progovorio u velikome intervjuu *Nacionalu*. Umro je u Londonu od raka.

Očuh Vane Ivanovića, Božo Banac, postigao je zavidnu karijeru i u Americi...

Božo Banac preminuo je u 62. godini, neposredno prije završetka Drugoga svjetskog rata, 16. travnja 1945. u New Yorku, u stanu u Hampshire Houseu, na južnoj strani Central parka. Glavninu svojega imetka najprije je oporučno bio namijenio dubrovačkoj Pomorskoj školi. Nedugo prije Božine smrti njegov odvjetnik Jozo Poduje pobjegao je pred komunistima i doplovio u New York. Udruženim su naporima Poduje i Božina druga žena Milica uspjeli nagovoriti ga da izmijeni oporuku, da imetak ostavi Milici kako ne bi pao u ruke jugoslavenskih komunističkih vlasti. Treba spomenuti da je Banac tijekom rata sve svoje brodove stavio u službu anglo-američkih savezničkih pomorskih snaga i da su ih do jednoga potopili Nijemci i Japanci. No njihova je velika vrijednost bila osigurana u londonskoga Lloyd. Nakon dužega parničenja, osigurnina je podijeljena između Božine udovice Milice i Titove države, onda zvane Demokratska Federativna Jugoslavija. Milica se odselila u Monaco kako bi oslobodila svoj dohodak od poreza. Tamo je i umrla. Njezino je naslijeđe pripalo djeci iz prvoga braka: kćerki Daški i sinovima Vani i Vladimiru Ivanoviću.

Kad je Vaš otac Ivan Meštrović gradio cavtatski mauzolej obitelji Račić?

Od 1920. do 1923. Otac je upoznao u Dubrovniku svoju buduću, drugu ženu, moju majku Olgu Kesterčanek, koja je sa šogoricom Zdenkom bila vlasnica apoteke u Gružu.

U autobiografskome romanu Vatra i opeklina, koji je napisao rukom u Syracussi, u Sjedinjenim Državama, kad mu je bilo 70 godina – a koji ste vi 1999. izdali u Zagrebu zajedno s Branimirom Donatom – Vaš je otac opisao svoje ljubavi prema trima ženama. Dvje su ostavio njihova prava imena: Čehinja Ružena Zatkova Khvochinky je Ružena, a njegova prva žena Ruža Klein je Ruža. Ali u trećem liku – Klari, lako je prepoznati Mariju Račić udatu Banac. Jesu li ljubavni prizori kipara Meštra, kako je sebe nazvao u romanu, i Klare u njezinoj kući stvarni ili je pisac sebi dopustio izlet u fantaziju?

Kao otac i najmlađi sin nikad nismo razgovarali o njegovoj ljubavnoj prošlosti. Rukopis romana *Vatra i opeklina* pronašao sam u arhivi tek nakon očeve smrti. Siguran sam da je bio u dugoj vezi s Ruženom. A vjerojatno i s Marijom, to jest Klarom. Osim knjiških opisa strasnih scena s njome, možda je ključ razrješenja zagonetke kad Meštrova žena – Ruža – predbacuje mužu: "Priznao ti ili ne priznao Klara je u tebe zaljubljena i ona u sebi silno pati. Ti si pravi mučitelj žena. Nemoj misliti da je mrzim, ja je samo žalim. Radi s njom što hoćeš, pa ako hoćeš

Mato Meštrović
U VRTLOGU HRVATSKE POLITIKE

Nakladnik

Golden marketing

Zagreb, Jurišićeva 10

tel.: 01/4810-819, 4810-820

faks: 01/4810-821

e-mail: golden-marketing@zg.hinet.hr

www.golden-marketing.hr

Urednik

Ilija Ranić

Lektorica

Alka Zdjelar-Paunović

Korektor

Almir Elezović

Likovno rješenje korica

Jasna Goreta

Računalni slog i prijelom

Nenad B. Kunštek

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Nacionalna i sveučilišna knjižnica, Zagreb

UDK 32-05 Meštrović, M.(047.53)

MEŠTROVIĆ, Mato

U vrtlogu hrvatske politike : kazivanja Peri Zlataru / Mato
Meštrović. – Zagreb : Golden marketing, 2003.

– Kazalo.

ISBN 953-212-137-4

401012090

NO. Zagreb. HEALTH CENTER VELIKA GORICA Matice hrvatske 5, 10 410 Velika Gorica. +385 (0)1/ 6379 717. // By order Monday - Friday from 8:00 to 20:00. Start by marking "Politika hrvatske knjizevnosti i knjizevnost hrvatske politike" as Want to Read: Want to Read saving! Want to Read. See a Problem? We'd love your help. Let us know what's wrong with this preview of Politika hrvatske knjizevnosti i knjizevnost hrvatske politike by Branimir Donat. Problem: It's the wrong book It's the wrong edition Other. Matica iseljenika Hrvatske was not directly represented in consulates and embassies, but its activities among the old emigration were relayed through a network of immigrant organisations that had chosen to cooperate with Yugoslavia, such as the Croatian authority, the Oponomozstvo za jugoslovenske radnike na privremenom radu u inozemstvu, yet the most efficient form of control was the fear of unemployment, the loss of personal resources and exit from a wide system of social and health insurance. Prioriteti vanjske politike Republike Hrvatske. Politika misao, 38(2), 185-196. Google Scholar. Vedrić, M. (2015). Croatian Transport Policy in the EU Context. In D. Lajh & Z. Petak (Eds.), EU Public Policies Seen From a National Perspective: Slovenia and Croatia in the European Union (pp. 279-297). Ljubljana: Faculty of Social Sciences. Google Scholar. Wilder, M. (2017). Zdravstvena politika Hrvatske. U vrtlogu reformi i suvremenih društvenih izazova. Revija za socijalu politiku, 14(2), 193-220. Google Scholar. Copyright information. © The Author(s) 2019. Authors and Affiliations. Ana Petek. 1. "Edo Murtić u vrtlogu politike" [Edo Murtić in the maelstrom of politics] (in Croatian). Nacional (weekly). Archived from the original on 23 May 2012. Retrieved 3 December 2010. ^ "Edo Murtić and Vrsar". Istria: Istria. Archived from the original on 22 November 2009.